

Mottagare
Regionstyrelsen

Information. Utredning korsningen väg 149 och Själsövägen

Förslag till beslut

- Informationen tas emot.

Sammanfattning

Trafikverket har tagit fram *Utredning korsningen väg 149 och Själsövägen* i syfte att undersöka om det finns en åtgärd som kan förbättra trafiksäkerheten i korsningen utan att naturvärdena påverkas negativt. Bakgrunden till behovet är att det är en högt belastad korsning, speciellt under sommaren och att trafikolyckor och tillbud har förekommit i samband med vänstersväng från väg 149 till Själsö. Målet med utredningen är förbättrad trafiksäkerhet för bilåkande och cyklister i korsningen väg 149/Själsövägen.

Arbetsgruppen har utgjorts av Trafikverket, regionstyrelseförvaltningen (RSF) och teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen (TSF, tidigare TKF och SBF) med stöd av Kreera samhällsbyggnad.

I rapporten föreslås att gå vidare med en åtgärd som innebär ett vänstersvängkörfält i befintlig korsningsutformning, med oförändrade sekundärvägar. Detta kombineras med en förlängd gång- och cykelbana norrut samt ny passage (målad refug) strax norr om korsningen med Själsövägen. Busshållplatsläget i norrgående riktning kan behöva justeras i samband med åtgärd.

Region Gotland har möjlighet att lämna ett yttrande över utredningen. Efter att ärendet behandlats av regionstyrelsen kommer Trafikverket att slutföra rapporten och åtgärder kommer att vara möjliga för Trafikverket att planera in för genomförande.

Ärendebeskrivning

Trafikverket har tagit fram *Utredning korsningen väg 149 och Själsövägen* i syfte att undersöka om det finns en åtgärd som kan förbättra trafiksäkerheten i korsningen utan att naturvärdena påverkas negativt. Bakgrunden till behovet är att det är en högt belastad korsning, speciellt under sommaren och att trafikolyckor och tillbud har förekommit i samband med vänstersväng från väg 149 till Själsö. Målet med utredningen är förbättrad trafiksäkerhet för bilåkande och cyklister i korsningen väg 149/Själsövägen.

Region Gotland har möjlighet att lämna ett yttrande över utredningen. Efter att ärendet behandlats av regionstyrelsen kommer Trafikverket att slutföra rapporten och åtgärder kommer att vara möjliga för Trafikverket att planera in för genomförande.

Process

Arbetet har genomförts gemensamt med *Åtgärdsvalsstudie Trafiksäkerhet på väg 143 mellan Visby och Roma* och *Åtgärdsvalsstudie Trafiksäkerhetsåtgärder väg 140 Västerhejde–Tofta*. Projektgrupp, arbetsgrupp och konsultstöd har varit desamma för de tre utredningarna.

Trafikverket har ansvarat för arbetet med utredningen. Åtgärder på det statliga vägnätet finansieras inom ramen för *Gotlands länsplan för regional transportinfrastruktur*. Där sker en prioritering av åtgärder utifrån hela Gotlands behov.

Arbetsgruppen utgjordes av Trafikverket, regionstyrelseförvaltningen (RSF) och teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen (TSF, tidigare TKF och SBF) med stöd av Kreera samhällsbyggnad. Den 13 maj 2025 hölls ett första dialogmöte på plats i Visby, med deltagare från Trafikverket, RSF, dåvarande TKF respektive SBF, Polisen, Försvarsmakten och Fortifikationsverket. Den 22 september 2025 hölls ett digitalt dialogmöte med deltagare från RSF, dåvarande TKF respektive SBF, Trafikverket, Försvarsmakten och Fortifikationsverket.

Tidigare planeringsarbete i form av en skrivbordsutredning för korsningen har funnits med som underlag i arbetet.

Nuläge och förutsättningar

Korsningen väg 149/Sjalsövägen har, enligt Trafikverkets sätt att klassa trafiksäkerhet i korsningar, en låg trafiksäkerhetsklass. Detta beror på dels hastighetsgränsen om 80 km/tim och dels en årsdygnstrafik förbi korsningen som uppgår till 3500 fordon.

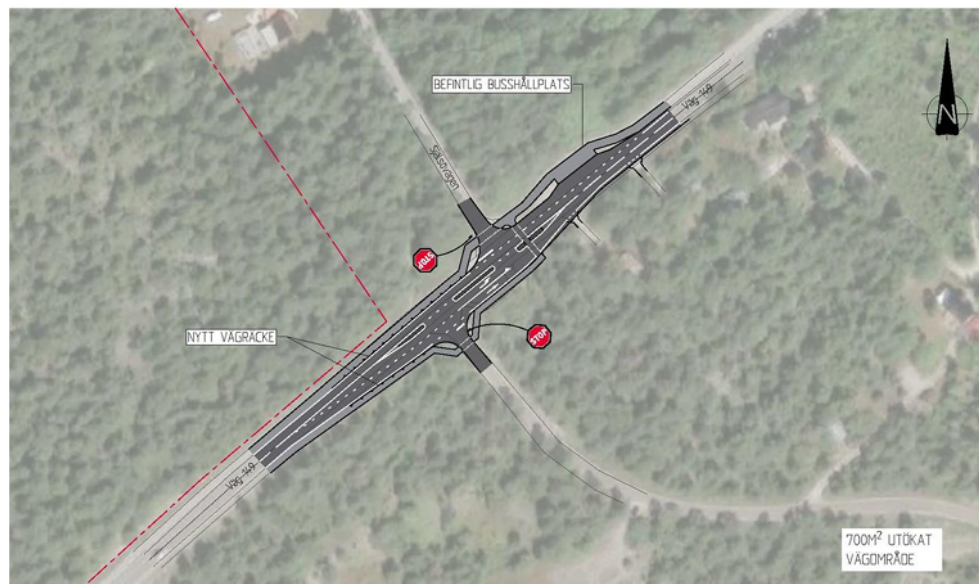
En scanning av inrapporterade olyckor visar att korsningen har flest rapporterade olyckor av alla korsningar på Gotland.

I samband med att Trafikverket 2020 gjorde en ny dag- och grundvattenlösning på platsen stängdes en grodpassage under vägen, då man vid inventering inte fann några grodor. I stället byggdes en övervintringskonstruktion (grodhotell) cirka 90 meter norr om korsningen, på den västra sidan om vägen.

Åtgärdsförslag

I rapporten föreslås att gå vidare med åtgärdsförslag 1a (se bild) som innebär ett vänstersvängkörfält i befintlig korsningsutformning, med oförändrade sekundärvägar. Detta kombineras med en förlängd gång- och cykelbana norrut samt ny passage (målad refug) strax norr om korsningen med Sjalsövägen. Busshållplatsläget i norrgående riktning kan behöva justeras i samband med

åtgärd. Vid ombyggnad bör hänsyn tas till groddjur och överväganden om eventuella passagemöjligheter för grodor.

Åtgärdsförslag 1a

Kostnaden för åtgärden uppgår till cirka 15 miljoner kronor. Fortsatt hantering behöver ske genom planläggningsprocess. Bedömningen är att vägplan blir aktuellt på grund av markintrång/behov av nytt vägområde.

I utredningen har två varianter för hur gång- och cykelpassagen ska utformas utretts:

1. Förlängning norrut och gå-passage med refug norr om korsningen.
2. Förlängning söderut (västra sidan), separering med räcke, ny passage längre söderut (kring Snäck camping) där hastighetsbegränsningen är lägre, dvs säkrare trafikmiljö.

Lösning nummer 2 avfärdades tidigt eftersom en förlängd cykelbana visserligen förbättrar trafiksäkerheten för gående och cyklister avsevärt, men är en mer omfattande och kostsam åtgärd som inte bedöms aktuell inom ramen för denna utredning.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att det är positivt att det nu finns ett åtgärdsförslag för förbättrad trafiksäkerhet i Själöskorsningen.

Region Gotland har fått in synpunkter från allmänheten med önskemål om en förbättrad gång- och cykelväg mellan korsningen vid flygplatsen och Själöskorsningen. Nuvarande utformning utgörs av en målad gång- och cykelbana på båda sidorna om vägen. Från norr om Själöskorsningen övergår cykelvägen sedan i en separerad cykelbana på västra sidan om vägen. Utifrån dessa önskemål hade det varit positivt om utredningen landat i åtgärdsförslaget om förlängd separerad gång- och cykelväg söderut från Själöskorsningen till

vägavsnittet i höjd med Snäck camping. Regionstyrelseförvaltningen bedömer dock att det utifrån kostnadsaspekten och Gotlands begränsade medel i länsplan är en rimlig slutsats av utredningen att i detta läge välja bort den åtgärden. I Översiktsplan Vårt Gotland 2040 görs följande ställningstagande: *"Dagens nybyggnadsstandard på gång- och cykelvägar gör att det blir väldigt dyrt att bygga och därmed blir utbyggnadstakten långsam. En utredning bör genomföras för att anpassa standardkraven till Gotlands förutsättningar med mål att sänka byggkostnaden genom att bland annat att sänka kraven på bärighet."* En anpassning av de standardkrav som Trafikverket följer, *Vägars och Gators Utformning (VGU)*, bara för Gotland är inte aktuell, och då är det relevant med andra, mindre kostsamma sätt att tillgängliggöra vägnätet för cykling, som exempelvis målad gång- och cykelbana, så som det ser ut på sträckan idag.

Under processen har Region Gotland lyft behovet av en ny grodpassage, eftersom bedömningen är att stängningen av tidigare grodpassage beslutades på felaktiga grunder. Det är positivt att Trafikverket tagit till sig av dessa inspel och lyft in detta i åtgärdsförslaget. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att Region Gotland inte behöver inkomma med något yttrande över rapporten.

Beslutsunderlag

Trafikverket Utredning korsningen väg 149 och Själsövägen 2026-06-01
Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2026-08-24

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiöndirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till

Trafikverket att. lina.granlund@trafikverket.se,
martin.bylander@trafikverket.se